

Edu4all

Keuzevak Ondernemen

Ondernemen en het ondernemingsplan 1

Serienummer:

Licentie:

Voor het activeren van de licentie kijk op pagina 5 van dit werkboek.

Te activeren tot:

COLOFON

Uitgeverij: Edu'Actief b.v.
0522-235235
info@edu-actief.nl
www.edu-actief.nl

Auteur(s): Arie N. Reijn
Inhoudelijke redactie: Liesbeth van Schalkwijk
Bronvermelding: www.pixton.com
Omslag: Erik Karst Fotografie

Titel: Ondernemen en het ondernemingsplan 1
ISBN: 978 90 3722 454 2

Eerste druk/eerste oplage

© Edu'Actief b.v. 2016
(Arie N. Reijn 2016-2016)

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden veelevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van reprografische veelevoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16h Auteurswet dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in compilatiewerken op grond van artikel 16 Auteurswet kan men zich wenden tot de Stichting PRO (www.stichting-pro.nl).

De uitgever heeft ernaar gestreefd de auteursrechten te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de uitgever wenden.

Door het gebruik van deze uitgave verklaart u kennis te hebben genomen van en akkoord te gaan met de specifieke productvoorwaarden en algemene voorwaarden van Edu'Actief, te vinden op www.edu-actief.nl.

Inhoud

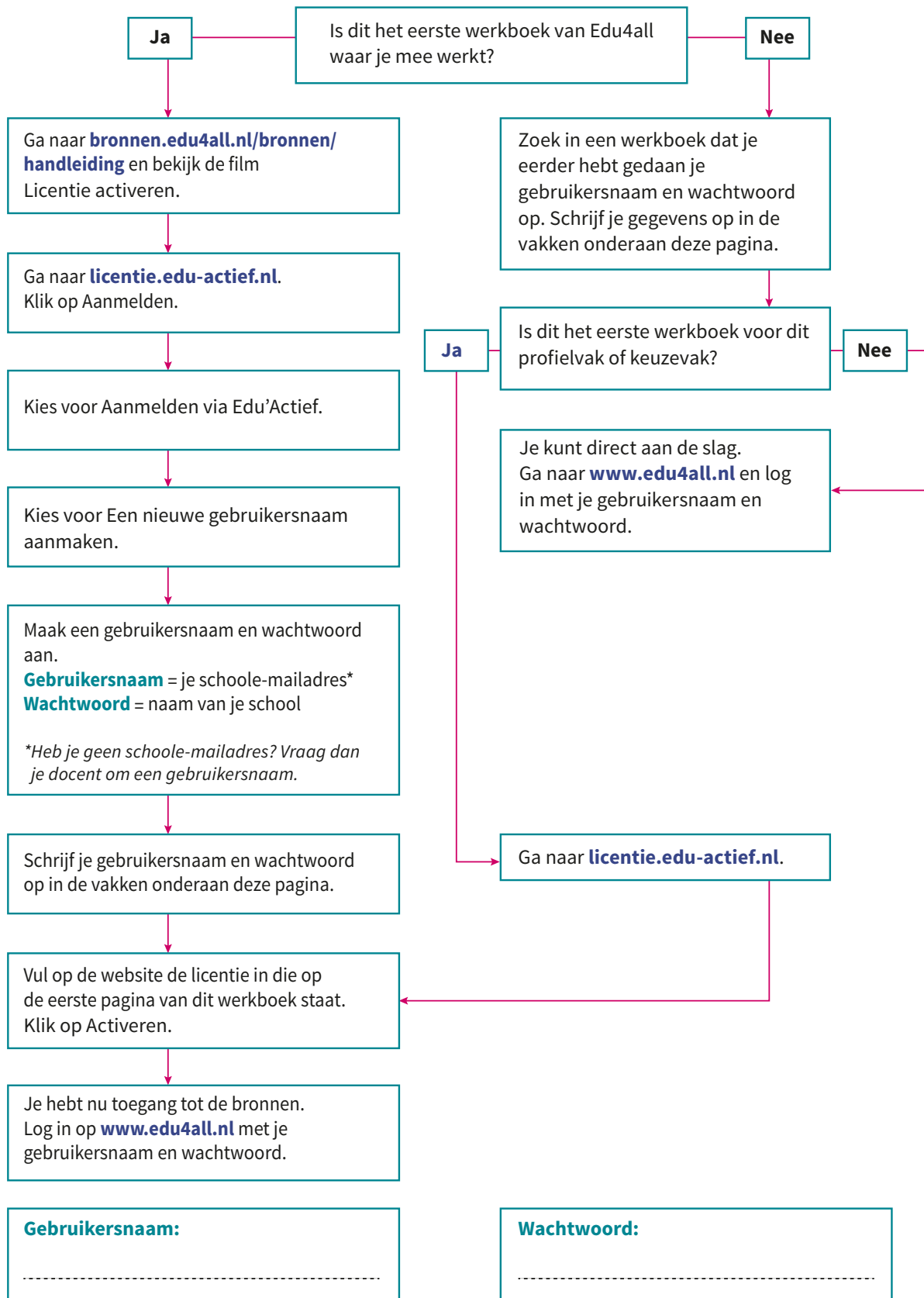
WERKEN MET EDU4ALL	5
Deel A Ondernemen	7
Oriënteren	7
Taak 1 Kennismaken met ondernemen	7
Taak 2 De leerdoelen bij Deel A	9
Taak 3 Taken plannen	10
Aan de slag	12
Taak 4 Persoonlijke gegevens als je alleen een onderneming gaat starten	12
Taak 5 Persoonlijke gegevens als je samen met één of meerdere zakenpartners een onderneming gaat starten	15
Taak 6 Jouw motivatie	20
Taak 7 Persoonlijke kwaliteiten	24
Taak 8 Ondernemerstest en ondernemerseigenschappen	28
Evalueren & Reflecteren	36
Taak 9 Terugkijken en verder kijken	36
Taak 10 Voorbereiden op de toets	38
Deel B Ondernemingsvormen	39
Oriënteren	39
Taak 1 Kennismaken met ondernemingsvormen	39
Taak 2 De leerdoelen bij Deel B	41
Taak 3 Taken plannen	41
Aan de slag	42
Taak 4 Rechtsvormen voor een onderneming	42
Taak 5 Een bedrijfsnaam kiezen	52
Taak 6 Een bedrijfslogo ontwerpen en een huisstijl vormgeven	56
Evalueren & Reflecteren	61
Taak 7 Terugkijken en verder kijken	61
Taak 8 Voorbereiden op de toets	62
Deel C Het marketingplan	63
Oriënteren	63
Taak 1 Kennismaken met het marketingplan	63
Taak 2 De leerdoelen bij Deel C	64
Taak 3 Taken plannen	66

Aan de slag	67
Taak 4 Product of dienst?	67
Taak 5 Het marketingplan opstellen met het Canvas-model	76
Taak 6 Het verdienmodel	83
Taak 7 De marketingmix: de P van Plaats	88
Taak 8 De marketingmix: de P van Prijs	91
Taak 9 De marketingmix: de P van Promotie	96
Evaluëren & Reflecteren	99
Taak 10 Terugkijken en verder kijken	99
Taak 11 Voorbereiden op de toets	100
Deel D Het financieel plan	102
Oriënteren	102
Taak 1 Kennismaken met het financieel plan	102
Taak 2 De leerdoelen bij Deel D	103
Taak 3 Taken plannen	104
Aan de slag	105
Taak 4 Een investeringsbegroting maken	105
Taak 5 Een financieringsbegroting maken	108
Taak 6 Een exploitatiebegroting maken	110
Taak 7 Een liquiditeitsbegroting maken	113
Taak 8 Het ondernemingsplan presenteren	115
Evaluëren & Reflecteren	117
Taak 9 Terugkijken en verder kijken	117
Taak 10 Voorbereiden op de toets	119

Werken met Edu4all

REGISTREREN, AANMELDEN EN LICENTIE ACTIVEREN

Je gaat aan de slag met Edu4all. Volg volgend schema om te kijken wat je moet doen.

BRONNEN

In dit werkboek staan opdrachten. Om deze opdrachten te maken, heb je soms bronnen nodig, zoals tekstbronnen, films, websites en de Theek-iT.

Wanneer je een bron gaat gebruiken, staat er een pictogram in je werkboek:

Achter het pictogram staat in paarse, dikgedrukte tekst welke bron je nodig hebt. Bijvoorbeeld:

 Lees **Tekstbron 1.2 Persoonlijke verzorging**. Maak daarna opdracht 13 tot en met 16.

 Bekijk de **Film Werken in de thuiszorg bij ouderen**. Maak daarna opdracht 1.

Bij het eerste voorbeeld ga je een tekstbron lezen. Bij het tweede voorbeeld ga je een film bekijken.

Deze bronnen vind je op www.edu4all.nl.

Op bronnen.edu4all.nl/bronnen/handleiding wordt uitgelegd hoe je werkt met de bronnen op de website.

OVERLEG MET JE DOCENT

Soms is het nodig om te overleggen met je docent. Je ziet dan dit pictogram in je werkboek:

Achter het pictogram staat waarover je met je docent gaat overleggen. Bijvoorbeeld:

- **61.** In Taak 3 heb je een planning ingevuld. Bekijk deze.
- Kijk in kolom 5. Taak 12 tot en met 14 ga je nog maken. Zijn alle andere taken af? Zo nee, overleg met je docent welke taken je nog moet doen.

We wensen je veel succes en plezier met het maken van de opdrachten!

Team Edu4all

Oriënteren

Taak 1 Kennismaken met ondernemen

Am4rA zoekt jonge mensen met ‘ondernemersbloed’ die een eigen onderneming willen beginnen. Am4rA heeft hiervoor verschillende coaches in dienst die jou daarbij kunnen helpen. Zij begeleiden je bij de stappen die je moet nemen en bij de keuzes die je moet maken. Ze geven je bij elke stap tips om je keuze te vergemakkelijken.

Samen met je coach onderzoek je of ondernemen iets voor jou is. Je krijgt begeleiding bij het opzetten van een eigen (fictieve) onderneming. Hierdoor leer je waarmee je te maken krijgt en waaraan je moet denken als je een eigen bedrijf wilt starten.

Tip van Odar

Hoe word je ondernemer?

1. Als je wilt weten hoe je ondernemer wordt, kun je dat het best vragen aan een ondernemer!
2. Bekijk op YouTube filmpjes over ondernemers en leer van wat zij te vertellen hebben.

1. Je wilt weten wat je moet kunnen en weten voordat je een eigen bedrijf begint. Maak een lijst met vragen die je aan een ondernemer gaat stellen. Er zijn al enkele vragen voor je bedacht. Maak het lijstje verder af.

- Welke persoonlijke eigenschappen moet een ondernemer hebben?
- Waarom bent u een eigen bedrijf begonnen?

Deel A Ondernemen

2. Doe deze opdracht samen met een medeleerling.
 - a. Overleg met je docent wanneer je deze opdracht gaat doen.
 - b. Maak een afspraak met iemand die een eigen bedrijf heeft. Vraag die persoon of je een interview mag afnemen. Het interview gaat over hoe je een eigen bedrijf moet beginnen. De vragen gaan over wat je daarvoor allemaal moet doen.

Wij hebben een afspraak gemaakt met: _____

Op de volgende datum en tijd: _____

- c. Neem het interview af bij de ondernemer met wie jij en een medeleerling een afspraak gemaakt hebben. Schrijf alle antwoorden van deze ondernemer op. Sla de antwoorden op onder de naam: Ondernemen_taak1_[jouw naam].

3. Wat heeft de ondernemer jullie verteld?

- a. Wat is volgens jou het belangrijkste wat de ondernemer gezegd heeft over het beginnen van een eigen bedrijf?

- b. Waarover moet je als ondernemer kennis hebben?

- c. Welke vaardigheid is erg belangrijk als je een eigen bedrijf wilt beginnen?

- d. Welke persoonlijke houding is het belangrijkst om te hebben?

4. Bespreek je uitwerkingen met een andere medeleerling. Kies iemand waarmee je niet het interview hebt afgenomen.

- a. Geef in je eigen woorden aan welke ervaringen hij heeft gehad met het interview.

b. Wat is voor jou het belangrijkste wat je hebt geleerd van de ondernemer?

5. Heb je alle opdrachten van Taak 1 gemaakt? Kijk je antwoorden na als je dat met je docent hebt afgesproken.

Taak 2 De leerdoelen bij Deel A

Als je ondernemer wilt worden, moet je:

1. persoonlijke gegevens kunnen noemen
2. motieven voor ondernemen kunnen noemen
3. persoonlijke kwaliteiten kunnen noemen
4. ondernemerseigenschappen kunnen noemen.

6. Je hebt gelezen wat je moet kunnen als je ondernemer wilt worden.

a. Welk leerdoel lijkt jou het leukst om aan te werken? Leg uit waarom.

b. Welk leerdoel lijkt jou het minst leuk om aan te werken? Leg uit waarom.

Tip van Odar

Een zelfstandig ondernemer met een Am4rA-winkel moet met mensen kunnen omgaan. Hij moet leiding kunnen geven en beslissingen kunnen nemen. En hij moet zich verantwoordelijk voelen voor het bedrijf en de werknemers. Am4rA heeft als eis dat de ondernemer commercieel inzicht en een flexibele instelling heeft. Zorg dat je deze vaardigheden onder de knie krijgt!

Deel A Ondernemen

7. Een ondernemer moet competenties en vaardigheden bezitten.

a. Welke vaardigheden en competenties zijn dat?

b. Lijkt het jou leuk om als ondernemer te werken? Leg je antwoord uit.

8. Houd met een blog of vlog bij hoe jij het opzetten van een eigen onderneming ervaart.

Overleg met je docent wat jij gaat maken.

Ik ga een **blog** / **vlog** maken.

Je kunt hierbij de volgende stappenplannen gebruiken:

Werken met Tubechop

9 Een weblog maken.

Let op!

Zorg ervoor dat je na elke taak je blog of vlog aanvult met jouw ervaringen. Aan het einde van de taak maak je steeds aantekeningen voor je blog of vlog. Aan het einde van elk deel werk je je blog of vlog bij.

9. Heb je alle opdrachten van Taak 2 gemaakt? Kijk je antwoorden na als je dat met je docent hebt afgesproken.

Taak 3 Taken plannen

In deze taak ga je de taken van dit deel inplannen.

10. Bekijk Taak 4 tot en met 10. En bekijk het schema hierna.

a. Maak een planning voor de taken die je gaat doen. Zet de datum en het lesuur in kolom 4.

b. Zoek in de taken naar de opdrachten met

Bij welke opdrachten is overleg met je docent of controle door je docent nodig?

c. Overleg met je docent:

- op welke momenten jij de antwoorden van de gemaakte opdrachten gaat nakijken
- op welke momenten je docent jouw werk zal beoordelen.

d. Heb je een taak af? Zet een ✓ in kolom 5. Zet een – als je een taak niet kon doen. Als je Taak 1, 2 en 3 gedaan hebt, kun je deze nu afvinken.

1. Taak	2. Onderwerp	3. Richttijd in minuten	4. Datum en lesuur	5. Af	6. Paraaf docent
1	Kennismaken met ondernemen	25			
2	De leerdoelen bij Deel A	15			
3	Taken plannen	10			
4	Persoonlijke gegevens als je alleen een onderneming gaat starten	100			
5	Persoonlijke gegevens als je samen met één of meerdere zakenpartners een onderneming gaat starten	100			
6	Jouw motivatie	100			
7	Persoonlijke kwaliteiten	150			
8	Ondernemerstest en ondernemerseigenschappen	150			
9	Terugkijken en verder kijken	30			
10	Voorbereiden op de toets	20			

11. In dit werkboek ga je een ondernemingsplan schrijven voor een eigen bedrijf. Dat kun je alleen doen of samen met een medeleerling als zakenpartner. Overleg met jouw docent of je de opdrachten alleen of samen gaat doen.

Als je alleen een onderneming gaat starten, ga je Taak 4 doen. Als je met één of meerdere zakenpartners gaat samenwerken, ga je Taak 5 doen.

Wat ga jij doen? Ik ga **alleen** / **samen met één of meerdere zakenpartners** een onderneming starten.

Aan de slag

Taak 4 Persoonlijke gegevens als je alleen een onderneming gaat starten

VOORBEREIDEN

Iedere ondernemer die door een coach van Am4rA wordt begeleid, maakt een overzicht van zijn persoonlijke gegevens. Dat gebeurt met een reden. Hij heeft die gegevens namelijk nodig voor de Kamer van Koophandel, de Belastingdienst en de bank. Maar deze zijn ook bedoeld voor eventuele andere geldschieters. Schrijf je persoonlijke gegevens altijd op en wees eerlijk.

Tip van Odar

Iedere ondernemer heeft sterke en zwakke eigenschappen. Maak gebruik van je sterke eigenschappen en vraag anderen om hulp bij je zwakke punten.

12. Vul in het volgende schema jouw persoonlijke gegevens in.

Persoonlijke gegevens van de ondernemer

Naam (voornamen, voorletters, achternaam)	
Geslacht	M / V
Adres	
Postcode/woonplaats	
Telefoonnummer mobiel	
Telefoonnummer vast	
E-mailadres	
Geboortedatum	
Nationaliteit(en)	
Opleiding(en)	
Werkervaring	
Bijzonderheden	(Bijvoorbeeld een handicap of ziekte)

- a. Vul je volledige naam in: voornaam en achternaam. Heb je meerdere voornamen, dan schrijf je al je voornamen op.
- b. Vul bij 'Geslacht' in of je een M (man) of een V (vrouw) bent.
- c. Vul je woonadres in. Dat is je straatnaam met het huisnummer. Woon je in een flat, dan geef je ook aan op welke etage je woont.
- d. Vul de postcode in die hoort bij de straatnaam, het huisnummer en de woonplaats.
- e. Zet achter de postcode je woonplaats. Als je in een plaats woont waarvan er in Nederland meer met dezelfde naam zijn, zet je de afkorting van de provincie erbij. Bijvoorbeeld: OV = Overijssel.
- f. Wat is je telefoonnummer? Ben je op dat nummer niet altijd bereikbaar, geef dan een extra nummer op waarop je te bereiken bent.
- g. Overleg met je docent of je het e-mailadres van school gebruikt of je eigen e-mailadres. Vul dat e-mailadres in.
- h. Vul je geboortedatum in. Doe dat voluit, bijvoorbeeld: 25 januari 2002.
- i. Vul je nationaliteit in. Als je geboren bent in Nederland, heb je de Nederlandse nationaliteit. Misschien heb je een tweede nationaliteit, vul die dan ook in.
- j. Vul in welke opleiding je doet en welke opleiding(en) je al hebt gedaan.
- k. Vul je werkervaring in. Wat heb je al aan werkervaring? Dat kan van autowassen tot een krantenwijk zijn.
- l. Vul bijzonderheden in. Heb je bijvoorbeeld een handicap of iets anders waarmee jij en/of anderen rekening moeten houden?

UITVOEREN

13. Je gaat beginnen met het maken van je ondernemingsplan.

Gebruik hierbij het **Document Ondernemingsplan**.

- a. Ga naar het deel 'Persoonlijke gegevens'.
- b. Zet in het schema alle informatie die je hebt genoteerd bij opdracht 12.
- c. Sla het document op je eigen domein op onder de naam: Ondernemingsplan_[jouw naam].

14. Al jouw persoonlijke gegevens zijn opgeslagen.

- a. Geef twee voordelen die dit overzicht heeft voor jou.

- b. Geef één nadeel dat dit overzicht heeft voor jou.

15. Je hebt ervoor gekozen om je onderneming alleen op te zetten, dus zonder zakenpartner. Dat heeft voor- en nadelen.

- a. Wat zijn de voordelen als je alleen een onderneming start? Geef drie voordelen.

- b. Met welke nadelen heb je te maken als je alleen een onderneming gaat starten? Geef twee nadelen.

- 16.** Overleg met een medeleerling die, net als jij, alleen zijn onderneming opzet.
- a. Waarom heeft je medeleerling ervoor gekozen alleen een onderneming te starten? Geef drie punten.

- b. Wat is jouw mening: ben je het met hem eens? Leg je antwoord uit.

- c. Is je medeleerling het eens met jouw redenen om alleen een onderneming te starten? Leg je antwoord uit.

TERUGKIJKEN

- 17.** Een eigen onderneming begint bij je eigen motivatie en een goed idee. Jij hebt de beslissing genomen om alleen een bedrijf te beginnen.
- a. Welke voorbeelden ken je van mensen die alleen een eigen bedrijf hebben opgestart? Denk aan mensen uit je persoonlijke omgeving of aan verhalen die je op internet, in de krant of op televisie hebt gezien.

- b. Wat valt jou op bij deze ondernemers? Leg je antwoord uit.

- c. Welke ervaring van deze ondernemers vind jij belangrijk om zelf ook toe te passen?

18. Bespreek samen met vier medeleerlingen de volgende stelling:

a. Ben je het eens of oneens met deze stelling? **Eens / Oneens**
Leg uit waarom.

b. Ben je het oneens met de stelling? Overleg dan met je docent of je nog mag veranderen.

19. Wat zijn jouw ervaringen tot nu toe? Wat vond je leuk, lastig, onwennig of niet fijn? Had je voldoende informatie of kennis voor deze taak? Wat kun je nog verbeteren? Noteer je persoonlijke ervaringen. Deze persoonlijke ervaringen kun je ook gebruiken voor je blog of vlog.

20. Heb je alle opdrachten van Taak 4 gemaakt? Kijk je antwoorden na als je dat met de docent hebt afgesproken. Vergeet niet deze taak af te vinken in je planning in Taak 3.

Taak 5 Persoonlijke gegevens als je samen met één of meerdere zakenpartners een onderneming gaat starten

VOORBEREIDEN

Iedere ondernemer die door een coach van Am4rA wordt begeleid, maakt een overzicht van zijn persoonlijke gegevens. Dat gebeurt met een reden. De ondernemer heeft het nodig voor de Kamer van Koophandel, de Belastingdienst of de bank. Maar het is ook bedoeld voor eventuele andere geldschietters. Schrijf je persoonlijke gegevens altijd op en wees eerlijk.

Noteer ook de gegevens van je medeleerling, die jouw zakenpartner is. Als je meerdere zakenpartners hebt, noteer je ook hun gegevens.

Tip van Odar

Iedere ondernemer heeft sterke en zwakke eigenschappen. Maak gebruik van je sterke eigenschappen en vraag anderen om hulp voor je zwakke eigenschappen. Denk je aan een (zaken)partner, kies dan iemand die sterk is in jouw zwakke kanten.